

Rådhuset

Rådhuset från väster när det var nybyggt. Fotograf okänd. Stockholms stadsmuseum.

Stockholms stad behövde kring sekelskiftet en ny domstolsbyggnad. Rådhusrättens lokaler, som då låg i Bondeska palatset i Gamla stan, räckte inte längre till. En arkitekttävling om ett nytt rådhus arrangerades år 1903. Efter många år och två nya tävlingar resulterade detta inte bara i ett rådhus utan även i ett stadshus. Tomten som var aktuell i den första rådhusävlingen ansågs bättre lämpad för ett stadshus på grund av det vackra läget. Rådhuset kom därför att placeras längre in på Kungsholmen och stod färdigt 1915.

Arkitekten till rådhuset, Carl Westman, var tydligt påverkad av de nationalromantiska ideal som var rådande vid denna tid. Byggnadens form, med ett centralt placerat torn, visar att arkitekten inspirerats av Vadstena slott. I kontrast till rådhusets strama, massiva och gråslammade murar står polishusets rikt dekorerade fasad på andra sidan Agnegatan. Arkitekten Gustaf Lindgrens polishus stod klart bara fyra år före rådhuset. Trots närheten i tid är skillnaden mellan de två byggnadernas arkitektur påfallande.

Innan polishuset och rådhuset byggdes användes marken här till odlingar och så hade det inre av Kungsholmen utnyttjats i

århundraden. Den första bebyggelsen växte fram på holmens östligaste delar och utmed Mälarens strand, där hantverkare slog sig ned under 1600-talet. Vid denna tid lät även flera adelsfamiljer bygga hus och anlägga trädgårdar på Kungsholmen.

Mitt emot rådhuset, på andra sidan Scheelegatan som tidigare hette Trädgårdsgatan, låg under början av 1700-talet en av Stockholms mest storslagna trädgårdar. Greve Karl Piper lät där bygga två tvåvåningshus av trä samt anlägga en park med orangeri, alléer, grottor och skulpturer. Hans hustru, grevinnan Kristina Törnflycht, fortsatte driva arbetet med parken sedan maken blivit tillfångatagen i Poltava. Hon lät resa en hög mur runt anläggningen innanför vilken familjens gäster kunde njuta av trädgården.

Förutom namnet Piperska Muren finns även en del av stenvallen kvar. De båda trähusen från 1700-talet är också bevarade till viss del men nu ihop- och tillbyggda. Helt nyligen har en del av den piperska barockparken återskapats.

Tunnelbanestation Rådhuset invigdes 1975.